

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, péntek 1912. január 5.

3. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wuzer ház 1 em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A boszniai csatlakozás.

(K. K.) Régen huzódó kérdés dőlt el a napokban Bécsben. A közvetlen boszniai csatlakozás követelménye hosszú évek során át fontos kívánsága volt a monarchia érdekelt köreinek. Mint mindenből, ebből is politikai kérdést csinált az osztrák közvélemény és ez volt akadály a vasuti csatlakozás, a közvetlen összeköttetés létesítésének.

A körülmények kényszerítő szüksége állott be lendítő-erő gyanánt, hogy ez a kérdés is végre a befejezett ügyek közé kerülhessen. Bár magyar szempontból sajnálatos tényként említhetjük fel a kormány igyekezetének hajótörését, melylyel a magyar állami érdek hatóságos védelmét nem vinette az egész vonalon keresztül, mégis meglepéssel tölt el mindenkit a kompromisszum sikeres következménye: a boszniai vasutak következő kiépítése.

Közgazdasági érdekek, melyek a két állam területén állandóan a legélesebb ellenhatásban nyilatkoznak meg, megalakultak, egymáshoz közeledtek a fennálló legális paritás alapján.

Az osztrák érdeket az osztrák vonalakkal létesítendő közvetlen csatlakozás, a magyar érdeket a magyar vasutakkal összekötő csatlakozás fogja kielégíteni.

A magyar vonalakkal megállapított csatlakozás természetileg kedvezőbb megoldása a fejezett problémának, melynek előnye a gyakorlatban okvetlenül mutatkozni fog. Amennyiben

„A Tengerpart“ tárcája.

A tüzvész.

Pagitan érkezett elsőnek a helyszínére s elkiáltotta magát:

— Tűz van!

Aztán odarohant az ablakhoz és azt bezuzta.

De sem Poujade, a házigazda, sem felesége nem mutatkoztak, a ház egészen üres volt.

Lou Pagitan odafutott az égő épületekhez. Ott volt a magtár, ettől négy-öt méternyire egy ócska pajta s valamivel távolabb az istálló.

Minden lángban állt.

Lou Pagitan a magtártól a pajtáig, a pajtától a magtárig szaladt ordítva s lobogó hajjal, mint egy mesebeli ördög.

Hirtelen az cikkázott keresztül az agyán, hogy a marhák be vannak zárva. Odarohant. A kapu tárva volt, az istálló üres és hasonlóképp üres volt a disznóól is.

A tanyaudvar északi oldalán a nagy tölgyfához támaszkodó tyukólat ebben a pillanatban kezdte ki a tűz.

Lou Pagitan tudta, hogy a tűz által meglepett állatok inkább elpusztulnak, hogysem egyetlen mozdulatot tennének a maguk megmentésére.

a rövidebb összeköttetést létesít az osztrák termelőhelyekkel, nagy jövő vár rá.

Közgazdasági életben nem ritkán a sovinizmus deferál a haszon elméletének, mert a jövedelem hajszolása nem fakad szentimentális forrásból.

Ahol több haszonra nyílik kilátás, ott esetleg megjelenik a hazafiság bajnoka is, ki ilyen alkalmakra szívesen levetkőzi nemzeties köntösét.

Kétségbe nem vonható, hogy a megállapított osztrák vonal érezhető riválisa leend magyar pártjának, de okos, céltudatos és következetes tarifális befolyásokkal annak kártékony hatásait lényegesen le lehet mérsékelni.

Miután a magyar vonal eredeti minőségben, vasuti értelemben jóval felette áll az osztrák csatlakozó vonalnak: nem lesz nehéz megtalálni azon formákat, melyekkel az eredményes verseny felvehető.

Az osztrák vonal egy része szintén magyar területen, már létező vonal közös használatára alapján tervezetett: a magyar befolyásnak díjképző tekintetben tehát e részről is beleszólása marad.

A viszonyok helyes kiaknázásán mulik, hogy a magyar érdek a részére fenntartott kereten belül milyen előnyöket szerezhet meg a hazai közgazdaságnak.

Közelebbi adatok hiányában féltő, hogy a megállapodások tarifális tekintetben is le vannak zárva és hogy az osztrák követelés sok koncessziót erőszakolt ki a magyar álláspont rovására.

Felkapott egy nagy követ és odahajította a tyukóllhoz.

Semmi sem mozdult.

Abban a hitben, hogy a tyukok felszálltak talán a fára, Pagitan nekitámasztotta a létrát a fának, felmászott és körültekintett. Ám a fa koronájában sem volt semmi.

Odafenn Lou Pagitan torkaszakadtából kiabálni kezdett segítség után. Most rettentő robaj támadt: óriási lángkéve szállt az ég felé, aztán jobbra-balra sziporkázott a szikraeső: a magtár teteje leszakadt.

Pagitan legurult a tyukóllról a földre. Legfőbb ideje volt, a tyukóll teteje égni kezdett.

— Halló, Poujade!

Pagitan egy alakot látott közeledni.

Méneau volt az érkező.

— Szegény Poujade! — szólt, mikor meglátta Pagitant.

Megtétekintette a magtárt; a pajtát, az istállót és fejét rázogatta.

— Hol vannak a tehének? — kérdezte.

Körülmétek a tanyán s mikor elhaladtak a lakóház előtt, lelkiismeretük megnyugtató végett ököllet rácsaptak az ajtóra. Odabenn a konyhában dühösen ugatni kezdett Poujade kutyája. Mikor azonban nevével szólították — Diavóló! — hamarosan megnyugodott és elhallgatott.

A két férfi kinyitotta az ajtót, mely nem volt kulcsra zárva.

A boszniai vasut kiépítése messze kiható következményekkel fog járni. Boszniai való forgalmunkat nagyban megbénította az átrakodás Bosznabródon. A rendes nyomtávu vonalról a boszniai keskenyágányu vasutakra szóló küldemények átrakodásnak vannak alávetve. Hogy ez nem vált a kereskedelmi forgalomnak előnyére, alig szorul különösebb méltatásra.

Mióta Bosznia a monarchia integráns részét képezi, a kulturális munka hatványozott mértékben fellendült. Temérdek becses érték hever feltáratlanul, mely várja a kezdeményező vállalkozó szellemet, hogy szorosabb kapcsolatba kerüljön a közgazdaság hullámverésével. A tulajdonképeni gazdasági tevékenységnek tehát csak most virradt fel a hajnala, melynek segítőtársa, osztályosa az új vasuti vonal leend.

Nem csupán a monarchiánk érdekelt körei várják a megnyíló vasut zakatolását; épen oly mértékben, talán még nagyobb várakozással tekintenek Boszniában annak elébe.

Egy vasut teljesen átforgalmazza az érintett vidék képét és ahol azelőtt sivár, terméketlen élet tengődött, ott mintegy a föld alól varázsol pezsgő, fiatal életet elő.

Bosznia a monarchiával való kapcsolata óta került bele a nyugati civilizáció vérkeringésébe, de azért most ez az érintkezés még nem olyan intenzív, hogy komolyan beszélni lehetne róla.

Számottevő tényezővé nem alakulhatott ki, mert hiányzott a forgalom életető szere: a

A konyhából langyos istállószag áradt feléjük.

Lou Pagitan visszament az udvarba s felkapott egy égő üszköt. E fákllya lángjánál látták, hogy Poujade egész állatállománya ott benn volt a konyhában. Ott állt a két tehén, a borju, a malac s az asztalon és konyhaállványon pihentek a tyukok, a kakas és a két pulka.

Odakinn kiabálás és hangos beszéd hallatszott.

A tüzfénytől odacsalva Houssecard, Fréshu és Piroulet lakossága érkezett s gyülekezett Poujade tanyáján.

Az istállóból már semmi sem maradt, a pajta és a magtár tovább lángolt.

A lakóház nem égett. Szilárd kőépület volt palatetűvel; a tűz nem tudott belekapni.

— Ez csak hasznára lesz Poujadenak! — szól az egyik férfi.

Mivel segíteni már nem lehetett s a levegő érzékeny hideg volt, fát hortak össze s a magukba összeomló épületek közelében tüzet raktak, aztán letelepedtek köréje.

Itt jól meg lehetett hányni vetni a történeteket.

Szó esett Poujaderól, aki felépítette azt a szép tanyát, az örökségről, mely néhány évvel előbb váratlanul ölébe hullott, továbbá a szőlőről, melyot vásárolt, de mindeddig ki nem fizetett.

— Neked nem fizetett még, Goubet?

vonat. A boszniai vasutak, mint keskenyvágású vasutak, inkább a helyi igényeket, a helyi szükségletet elégítették ki.

Míg az átmenő forgalmat meg nem valószínűsítják, Bosznia nem képes elszigetelt helyzetéből kimozdulni. Ezért nagy jelentőségű a két kormány megegyezése, ebben fogja Bosznia jövőjének boldogulását, fejlődését, virágzását feltalálni.

Hihetőleg idővel majd kialakul annak szüksége is, hogy Szerbia bizonyos pontokon, úgy Törökország is a boszniai vasutakkal csatlakozást keres.

Mikor ez az állapot fog majd bekövetkezni, akkor a bosnyák vasutak, közvetve az ország is fontos összekötő kapcsa lesz Kelet és Nyugat forgalmának.

Bosznia vonatkozásilag tehát messzeemenő következtetést lehet a most elhatározott vonalak kiépítéséből vonni.

Amennyiben Boszniát sorsa ezentúl a kettős monarchiához köti, vele és általa kell a boldogulás ösvényére jutnia. Azok a milliók, melyek legújabb osztályosunk polgárosodása érdekében követeltek, a jövő perspektívájának egy eddig ismeretlen részletét tárják fel. Bosznia kulturális fejlődése haszon magára az országra és haszon a monarchiára.

Mikor a kormányok az új vasutvonalak vezetése irányában kölcsönösen megegyeztek, számoltak a mindig fokozódó közóhajjal és azzal az el nem hárítható kötelességgel, mely áldozatokat ró az annektáló országokra. Bosznia, mint a kettős monarchiának immár elválaszthatatlanul hozzakapcsolt teste, fokozottabb gondoskodást kíván meg. Ennek első következménye a most kiépítendő csatlakozó vonal.

Azáltal, hogy az államok saját számlájukra létesítik az új vonalakat, osztatlan helyesléssel találkozott az érdekelt vasuti körökben. Utóbbi időben jogosulatlan magánérdek, egyes önző, hatalmas bankcsoportok tulajdonságos vehemenciával vetették magukat az ilyen közérdekű vállalkozások után. A kívül állók nem kis megdöbbenéssel figyelik az effajta érdeklődést, amely az adózó polgárok filélein kíván magának érdektelen és illetéktelenül magas hasznot.

A kormányok elhatározása nem engedi majd rejtekhelyeikből előbujni ezeket az ele-

— Oh — válaszolt Goubet — ami engem illet, most nem félek. Hisz itt a biztosító-társaság!

— A társaság? — kérdezte Herron. — Igen, ha Poujade biztosított volna?

— Hogyan? Poujade nincs biztosítva? Az öreg Goubetnek remegni kezdett a lába.

— Nem kell félni — szólott Méneau — ha nem volna biztosítva, nem égne ilyen szépen.

A társaságból valaki felkiáltott: — Istenem, de éhes vagyok! Ettől a szótól megjött mindenkinek az étvágya.

Bementek a házba, elhaladtak a konyhában álló adatok mellett s szerencsésen megtalálták az éléskamrát. De mert nem akartak Poujadenak kárt okozni, mindenki beérte egy falat kenyérral és egy pohárka borral.

Újra letelepedtek a tűz köré s falatozva terveket keztek szőni Poujade részére. Hajnalban aztán eltávoztak egy kellemesen töltött éjszaka emlékével.

Valóban, csupán a zene s néhány táncosnő hiányzott, hogy bált csaphattak volna.

Két nappal később megérkezett Poujade s alaposan meghökkent, mikor tanyájából csak a lakóházat találta épen.

Pontosan beállított a biztosító-társaság kiküldöttje is és kérdéseket intézett Poujadehoz.

— Mit akar, hogy tudjak? — kérdezte

meket, melyek közgazdasági tevékenység leple alatt kalózkodásra valló zsákmányolást kísérle-
lenek meg véghezvinni az államvagyonban. Azok a milliók, melyeket Bosznia felhúzására fordítanak, maradjanak meg az országnak, ahol az ilyen vállalkozás hiányában is elegendő teret talál a mindenképp hasznot húzó önzetlen tevékenység.

UJDONSÁGOK.

— **A képviselőtestületi pótválasztások.** A városi tanácsnál a napokban fejezik be a representanzai pótválasztásokhoz szükséges községi választói lajstromot. A belváros és az alközségek lajstromát január tizenharmadikán függesztik ki s tizennégy napon keresztül megtehetők a választási listák elleni észrevételek. A felszólamlások felett első fokon a városi tanács, másodfokon a delegáció, harmadfokon pedig a közgazgatási bíróság dönt.

— **Az állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság holnap, pénteken este 6 órakor ülést tart, melyen számos kisebb ügy között az új halcsarnok műszaki és pénzügyi tervezete kerül tárgyalásra.

— **A kereskedelmi kamara ülése.** A fiumei kereskedelmi és iparkamara január második felében összeül, hogy több fontos ügyet elintézhessen.

— **A lakásdrágaság enyhítése.** Említetük, hogy a fiumei házépítő szövetkezet Torretta alközségben, a volt Jugo-féle nagykiterjedésű telkeken összesen 340 lakásból álló házakat épít. Az építkezések néhány hónap alatt oly rohamosan haladnak előre, hogy február közepe felé a házakba már beköltözhetnek a lakók. A lakások legnagyobb része már ki van bérelve.

— **Adomány a rendőröknek.** A rendőrök részére Orczy Sarolta bárónő 50 koronát, Ruzich György háztulajdonos pedig 100 koronát adományozott az újév alkalmából.

— **Uj osztrák nemes.** A király Chon Gyula dr. császári tanácsos, abbaziai fürdőorvosnak az osztrák nemességet *hortenau* néven díjmentesen adományozta.

— **Durigo Ilona hangversenye.** A hangverseny-egyesület meghívására, Durigo Ilona asszony, a híres dalénekesnő ma, csütörtökön este félkilenc órakor a Deák-szálló nagytermében hangversenyezik Dienzl Oszkár, a Fiumében is jól ismert hírneves zongoraművész kíséretével. A műsor a következő:

ez. Én négy órakor délután elutaztam, hogy családomnál tölthessem a vasárnapot s most, ime, visszaérkeztem.

Dariette Lagardane ugyan megmondhatta volna, hogy éjjeli tizenegy óra tájban látta elhaladni a maga háza előtt, de az ilyet nem szokás elárulni, mert akkor ki fizetné meg az öreg Goubetnek a szőlő árát?

— Ki bocsátotta ki a marhákat az istállóból?

— Én! — felelte erre minden habozás nélkül Méneau.

És mikor Pagitan tiltakozni akart, hozzátette:

— ... Pagitam sógorommal. Bezártuk őket a konyhába. Ez minden, amit meg tudtunk menteni.

Poujadenak bámulatában nyitva maradt a szája.

— Jól van — szólott a tisztviselő, — Majd jelentésembe foglalom azt is, hogy ők ketten jutalmat kapjanak.

Mikor eltávoztak, Poujade rátámadt Méneaura:

— Hogy merted hazudni, hogy te vezetted ki a marhákat.

— Mit árt az neked? Te ugy sem kaphattad volna meg a jutalmat.

És ekkor Pagitan igazán fején találta a szöveget.

— Csakhogy fiam — szólott — a tisztesség parancsolta volna, hogy ne hazudjál!

G. Ch.

1. Benedetto Marcello — Quella fiamma. Salvator Rosa — Star vicino. Paisiello — La zingarella.

2. Beethoven — Birten. Ich liebe dich. Neue liebe. Fr. Schubert — Am Meer. Wohin.

3. Schumann — Waldesgespräch. Aufträge. Brahms — Immer leiser. Feldeinsamkeit. Botschaft.

4. Liszt — Oh! quand je dors. Comment, disaient-ils. Delacroze — Simple valse. Chaminade — L'anueau d'argent. Deaussy — Mandoline.

— **Munkásgimnázium.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskolában fennálló Munkás-gimnáziumban folyó évi január hónapban a képzetítés előadások új sorozatai kezdődnek. Az előadások tárgyát képezi a *Világtörténet* (minden pénteken este 8-tól 9-ig) és *Magyarország földrajza* (vasárnaponként délután 5-től 6-ig). A képzetítés előadásokat úgy pénteken, valamint vasárnapon vendégek kor és nemre való tekintet nélkül díjmentesen látogathatják. A polgári fiúiskola tantárgyaira kiterjedő szabad előadásokon azonban (minden kedden este 7-től 9-ig és pénteken 7-től 8-ig) csak beiraikozott hallgatók jelenhetnek meg. Azon hallgatók pedig, akik a tanév elején beiratkoztak ugyan, de akár szolgálati viszonyaik miatt akár egyéb okokból újévtől kezdve az előadásokat nem látogathatják, kimaradásukat az igazgatóságnál mielőbb jelentésk be. Az így esetleg megüresedendő helyekre új hallgatók vétetnek fel, ha folyó hó 15-ig az előadások megkezdése előtt az igazgatóságnál (Állami iskolaéptület, Piazza Cambieri I. emelet) jelentkeznek.

A munkásgimnázium holnapi, péntek esti előadásán Képpessy Béla polgári fiúiskolai tanár összefoglaló előadást tart az ókor fő ténnetéből. Vasárnap délután öt órakor Kőszegfalvy Flóris polgári iskolai tanár tart előadást az ország fővárosáról. Az előadásokat vetített képek kísérik.

— **Vecsey Feri hangversenye.** Az Alpron-Battaglia színházi vállalkozó cég értesítése szerint Vecsey Ferivel, a kiváló magyar hegedűművészszel, aki néhány évvel ezelőtt hegedűjátékával két világrészben hatalmas sikert aratott, egy estére terjedő vendégzereplésre sikerült szerződést kötni. A hangversenyt január 16-án a Teatro Comunaleban tartják meg.

— **Előléptetések az Ungaro-Croátánál.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy az Ungaro-Croata tegnap délelőtt megtartott igazgatósági ülésén Cheracci Antal ügyvezető-igazgatóvá, Sverljuga Antalt hajózási igazgatóvá, Duimich Istvánt hajózási felügyelővé és Battistig Alfrédot műszaki felügyelővé nevezte ki. Mint most értesülünk, a tegnapi igazgatósági ülésen Blazevics Milán számvevősségi főnök számvevősségi igazgatóvá és Durbesics Bogdán a levelezési osztály főnöke titkárrá lépett elő.

— **Olasz katonaszökevények Fiumében.** A „Magyarország” írja, hogy Fiumében az olasz katonaszökevények száma napról-napra nő és hogy a városban legalább 700 olasz tartózkodik, akik a behívás előtt szöktek meg, valamennyien munkát keresnek és a kikötői munkásoknak nagy anyagi károkat okoznak, mert féláron is hajlandók elvállalni bármilyen munkát. Több helyen utána jártunk e hír adatainak, de mindenütt azt a felvilágosítást nyertük, hogy a munkát kereső olaszországi állampolgárok száma elenyészően csekély.

— **A kikötőből.** Január 4. Érkezett: „Barletta” olasz gőzös Velencéből 600 zsák korpá és 250 zsák maggal; „Mostar” osztrák gőzös Triesztből 79 bál gyapot és 10 láda lámpával; „Karlsbad” osztrák gőzös Konstantinápolyból 2500 zsák korpával, 2756 zsák árpa, 2600 zsák buza, 102 zsák bab, 500 zsák liszt, 250 bál gyapot, 100 bál dohány, 826 ricinusmag és 20 tonna vegyesáruval; „Lederer Sándor” magyar gőzös Valenciából 390 zsák paprika, 300 zsák kén, 1268 láda narancs, 50 bál bőr, 150 zsák füge és 30 tonna vegyesáruval.

Az emberiség jótéveői voltak

és maradnak is sokáig Fáy valódi sződeni ásványpasztillái, a melyek 25 évvel ezelőtt szálltak ki először a világra és vitték szét a sződeni gyógyítóforrások hatását a távolba. Számtalan emberen segítettek, a kiket, hurut, köhögés, rekedtség, elnyálkásdás gyötör s ma már annyira el van terjedve, hogy mindenütt ismerik és használják. Fáy valódi sződenije 1 korona 25 fillérért mindenütt kapható.

Indult: „Ravenna“ olasz gőzös Ravenhába 70 tonna fa és 40 tonna cukorral; „Pavia“ angol gőzös Liverpoolba 350 tonna cukor, 70 tonna liszt, 40 tonna bab és 180 hordó kivonattal; „Forgewell“ angol gőzös Londonba 5100 tonna cukorral; „Mrav“ osztrák gőzös Neworleansba 510 tonna fa, 150 tonna magnésit és 70 tonna babbal; „Split“ osztrák gőzös Makarskába 40 tonna tengeri, 30 tonna fa és 50 drb üres hordóval.

— **A trieszti kikötőorvos veszélyben.** Hétfőn Triesztben nagy vihar volt s a hajók csak a legnagyobb elővigyázatossággal közlekedhettek. A trieszti tengerészeti hatóság orvosa, Kalo dr. éppen egy érkező hajó utasvizsgálatára indult, midőn egy hatalmas hullám felcsapott a molóra s az orvost ledöntötte. Kalo doktor teljes erővel védekezett a hullámok ellen s csak nehezen sikerült megmenekülnie.

— **A martinschizai ólomkohók iparvágánya.** A Martinschizán épülő fémkohók gyári termékeinek az elszállítására és az üzemhez szükséges kellékek odafuvarozására a gyár vezetősége a magyar királyi államvasutak buccari—fiumei vonalát kiágazólag iparvágányt épített. Az iparvágánynak ma volt a közigazgatási bejárása, melyen résztvettek *Medanich* Romuald vasuti és hajózási főfelügyelő, *Moravsek* Lipót főfelügyelő, fiumei forgalmi főnök, *Szántó* Jakab felügyelő, fiumei osztálymérnök, *Kovács* Samu ellenőr, továbbá *Hangel* Andor és *Keleényi* Andor máv. mérnökök. A bizottság mindent rendben talált.

— **Odilon Helén Fiumében.** A fővárosi lapok zágrábi tudósítások alapján tegnap hosszasan foglalkoznak Pecsics Béláné sz. *Odilon Helén* volt bécsi színésznő legújabb válási hírével és ezzel kapcsolatban azzal a szándékkal, hogy ismét a színpadra lép. Minthogy Odilon a legutóbbi hetekben nyolc napig Fiumében tartózkodott és csak december 30-án utazott el városunkból, utána jártunk a dolognak és sikerült megtudnunk, hogy a bécsi Volks-theater egykori ünnepelt művésznője december 23-án érkezett Fiuméba, ahol a Bristol szálloda 39. számú szobájában lakott egész elutazása napjáiig. Vele együtt érkezett házi orvosa, dr. *Radván* Kázmér pszichiáter is, aki a 40. számú szobát bérelte ki. A lengyel származású orvos, a kinek galíciai és kolomeai rokonai nagy összegeket küldtek Fiuméba, a legfigyelmesebb módon gondoskodott Odilonról, aki évekkal ezelőtt történt szélütés bennulásából még ma sem gyógyult ki teljesen és így kizártnak kell tartani azt a hirt, mintha színpadra lépni szándékoznék. Bal lábával észrevehetően biceg, bal karja pedig érzéketlenül csüng alá. Ezt a kezét mozdítani sem képes, úgy, hogy azt jobb kezével szokta a bal zsebébe segíteni. Beszéde sem biztos, mert sokszor elakad és a rokonfogalmakat is összetéveszti. December 29-én reggel érkezett Fiuméba a művésznő férje, *Pecsics* Béla gyógyszerész, aki a Bristolban vett lakást és akit Odilon a legnagyobb szívélyességgel fogadott. A nyakába borult úrnak, aki feleségének mindenben a legfigyelmesebb gondossággal volt segítségére. *Radván* dr. Pecsics felkérésére december 29-én Münchenbe táviratozott a művésznő egy *Gierston* nevű szolgájanak, akit arról értesítettek, hogy 1912. január hó 1-én oda érkeznek és kérték, hogy Odilon lakását akkorra hozza rendbe. Odilon 30-án délután 5 órakor utazott orvosával Aslingon keresztül

Münchenbe. A pályaudvarra is kikísérte őket Pecsics is, aki itt tartózkodása alatt folyton együtt volt Odilonnal és figyelmének minden jelével elhalmozta feleségét.

— **A «Pannonia» utja.** A Cunard-Line „Pannonia“ gőzöse ma reggel New-yorkból Triesztbe érkezett, ahol 101 magyarországi visszavándorló hagyta el a hajót. Triesztből a hajó Fiuméba indul s ide 520 tonna áruakománnyt hoz.

— **Hullaszállítás.** A „Slavija“ gőzös tegnap este Lussinpiccolóból egy holttestet hozott Fiuméba, ahonnan a hullát Budapestre szállítják. Az elhunyt egy *Gyűrű* György nevű fiatal ember, aki hosszabb ideig betegeskedett Lussin szigetén.

— **Az öngyilkos honvéd meghalt.** *Varga* György honvédközlegény, aki tegnap reggel a honvédlaktanyában szolgálati fegyverével oldalába lött, ma délelőtt féltizkor a fiumei csapatkórházban anélkül, hogy csak egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét meghalt. A szerencsétlen honvéd holttestét holnap felboncolják s valószínűleg szombaton délután katonai pompával temetik el.

Ma már egész bizonyossá lett, hogy *Vargát* reménytelen szerelme kergette a halálba. A huszonegyéves legény, mint pénzügyőri matróz megismerkedett egy 18 éves dohánygyári munkásnővel, akit feleségül akart venni. Röviddel a honvédséghez való bevonulása után a leány elköltözött Fiuméból s legutóbb megírta a szerelmes honvédnek, hogy ne számítson rá, mert mire *Varga* kiszolgálja a két évet, ő már más felesége lesz. Ez keserítette el *Vargát*, aki vasárnap éjjel még jól mulatott. *Vargát* Fiuméba december 12-én helyezték át a székesfehérvári 17. honvédegységhez.

— **A vasárnapi családi dráma.** *Car* Paszkálné, az öngyilkos detektívfelügyelő felesége tegnap délután elhagyta a kórházat. Sérülése még nem gyógyult meg, de az orvosok megengedték, hogy lakásán ápolassa magát.

— **Gyermekek balesete.** Tegnap délután három órakor a via G. Carduccin haladó egyik automobil elütötte *Valencich* Máriót öt éves fiúcskát. Szerencsére a gyermek nem került az automobil alá, hanem a gépkocsi ellökötte magától. Így is elég súlyos sérülésekkel vitték a kórházba, honnan sebeinek bekötözése után hazaszállították.

Ugyanabban az időben *Capudi* Antal 7 éves fiú fel akart kapaszkodni a Deák Ferenc-úton a vasuti sorompó mellett haladó egyik társzekerre. A színtalanságnak rossz következménye lett, mert a fiú az egyik hátsó kerék alá esett, amely jobblábát összezúzta. Bevitték a kórházba.

— **Milyen érdemjeleket visel a király?** Ha királyunk bármikor is a nyilvánosság előtt megjelenik, mindenkor felmerül a kérdés: vajon milyen rendjeleket visel őfelsége? Első sorban meg kell említenünk, hogy az uralkodó mindig a katonai egyenruháját ölti magára; csak ha vadászaton vesz részt, jelenik meg az ugynevezett turistaruhában, tehát „civilben.“ I. Ferenc József, ha Ausztriában van, úgy az „osztrák tábornoki“ egyenruhát viseli, míg ellenben Magyarország területére lépve, mindig az ugynevezett *huszár tábornoki* uniformisában jelenik meg a nagy nyilvánosság előtt.

Ennek az egyenruhának azonban — ellentétben az osztrák uniformissal — „magyar tábornoki egyenruha“ a hivatalos neve. Általánosságban az uralkodó — hacsak idegen fejedelmek látogatásáról nincs szó — állandóan az aranygáspas rendet, a hadi érdemrendet, az 50 éves szolgálati jelt, a jubileumi keresztet és az orosz György-rend keresztjét hordja. Felemlítésre méltó az is, hogy a király mindazokat az érdemjeleket, emlék- és kitüntetői jelvényeket, amelyeknek elő lapján a saját képe látható, nem ezzel a felével kifelé viseli, hanem az érdemrend revers-lapja van felül. Ünnepeles alkalmakkor a király a négy legmagasabb kitüntetések nagykeresztjeinek csillagjait is és pedig a *Mária Terézia*-, *Szent István*-, *Lipót*- és *vaskorona* rendek csillagjait viseli. Ha idegen uralkodó, valamely

főherceg időzik nála, vagy pedig a király idegen állam követét látogatja meg, úgy az illető hatalom egyik ezredének egyenruháján kívül, de ezt csakis akkor, ha abban az ezredben tulajdonosi, vagy diszezredesi rangot visel, annak az állammal legmagasabb rendjét is felveszi.

— **Az első patراسi járat.** Az Ungarocroata ma nyitotta meg Fiume—patراسi járatát. Az első utat a „Villám“ gyorsgőzös *Bunicich* kapitány vezetésével teszi meg. A gőzös ma délelőtt féltizkor indult el 150 tonna vegyes áruakománnyal a görögországi Patraszba, ahová kedden reggel hat órakor érkezik. A „Villám“ szerdán reggel hat órakor indul vissza s Fiuméba vasárnap reggel hat órakor érkezik. A legközelebbi járat január 18-án indul Fiuméből.

— **Elveszett.** Egy 350 koronáról szóló váltót és 50 korona készpénzt tegnap egy szegény alkalmazott elvesztett. A becsületes megtaláló felkérte illő jutalom mellett azt szerkesztőségünkben leadni.

— **Kivándorlás Brémán és Hamburgon.** Brémán és Hamburgon át a múlt év első 11 hónapjában 211.191-en vándoroltak ki, az 1910. évben 283.965, 1909-ben 256.173 volt az első 11 hónapban kivándoroltak száma.

— **Kéménytűz.** Mayer Ernő tanárnak a Viale Deakon levő lakásán ma éjjel tüzet fogott a konyhatűzhely kéménye. A tüzet a fiumei tűzörség oltotta el, mely megállapította, hogy az olasz kályha felső faalkatrészei fogtak tüzet s a tűz vagy 3 napja lappanghatott a kéményben, míg végre ma éjjel óriási füsttel kitört. A konyhabutorok elégték, de a kár jelentéktelen.

— **Életrevaló ujtás a szerb vasutakon.** December 15-én Szerbiában új vasuti szabályzat lépett életbe, amelynek értelmében az egyszer váltott jeggyel nem egy bizonyos megjelölt, hanem bármely irányban — 24 órán belül — lehet utazni, de természetesen csak a megfizetett kilométertávolságig. Hogy ezen egyszerű ujtásnak mily nagy a praktikus jelentősége, az az utazó közönség előtt nem szorul bővebb magyarázatra.

— **Bosnyák földön.** Nemcsak tárgyánál és tartalmánál, de kiállításánál fogva is méltó feltűnést kelt a könyvpiacra dr. *Eöttevényi* Nagy Olivér kassai jogakadémiai tanárnak, a közismert nemzetgazdasági és jogtudományi írónak „*Bosnyák földön*“ című munkája, melyben az anektált tartományok történelmi adataival, közjogi helyzetével, belügyi és közigazgatási berendezésével, társadalmi és vallási viszonyaival és kulturájával ismerteti meg a magyar olvasóközönséget. Reánk magyarokra széles e hazában különösen nagy fontossággal bír a műnek bő közgazdasági tájékoztatása, mert ipari és kereskedelmi tekintetben a műben lefektetett irányelvek alapján a magunk számára kell meghódítani ezt a földet, melynek kihasználására és gyümölcsöző igénybevételére több európai nemzet is pályázik. A nevezett mű élvezetes és vonzó olvasmány az olyanok számára is, kiket csak a keleti élet színpompás világa érdekel s a bizarr, hegyes-völgyes tartományok turisztikai szépsége vonz. A vaskos kötet 20 műlappal, melyek remek vidékeket és néprajzi jeleneteket ábrázolnak és *Szabó* Aurél e célra rajzolt stilszerű fejleceivel és záródíszekkel ékeskedik, a „*Mosonvármegye*“ hirtlap könyvnyomdájában jelent meg és ára 4 korona. Megrendelhető a kiadó cégnél Magyaróvárott.

— **Bristol szálló, kávéház és étterem.** Teljesen új éület, 80 modernül berendezett szobával. Villany, lift, fürdőszobák. A kávéházban és étteremben elsőrendű kiszolgálás.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

A német nagykövet tiltakozása.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 4. Az itteni német nagykövet irásbeli tiltakozást nyújtott be a portához a Banca di Roma konstantinápolyi fiokjának bezárása miatt.

Vilma királyné családi öröme.

AMSTERDAM, jan. 4. Vilma hollandi királynő örvendetes családi esemény előtt áll. A lebetegedést májusra várják

A bécsi dráma utóhangjai.

BÉCS, jan. 4. Holzknacht Róbertet, a nemrég történt családi dráma egyik áldozatát, aki Matkovich miniszteriumi tisztviselő mérényleténél súlyosan megsebesült, tegnap elhagyta a klinikát és szülei lakásába vitték. A fiatalember állapota még veszedelmes, de remélhető, hogy néhány héten belül meggyógyul.

Zátonyra jutott gőzös

RÓMA, jan. 4. A „Giano“ szénszállító gőzös, melynek 4000 tonna szénrakománya volt, Tobruk közelében zátonyra jutott. A legénységet megmentették, a rakomány és hajó azonban elveszett. A hajó és rakománya biztosítva volt.

Van szerencsém a n. é. közönség és jóakaróim tudomására hozni, hogy a Viale Francesco Deák 14. sz. alatt levő UNGLER B.-féle fodrászteremből, melynek több éven át vezetője voltam

kiléptem

és Zárits Jánosnak a Via Giuseppe Parini 6. sz. alatt levő fodrászüzletébe társnak léptem be.

Szives pártfogást kérve ez új üzletben is, vagyok teljes tisztelettel

Szerblyin István.

Eladó

egy ebédlő- és hálószoba-függőlámpa petroleum- és villanyvilágításra szerelve. Cim: Kalmár, Via A. Petőfi 4. II. em.

Kiadó lakás:

3 szoba, konyha, fürdő, cselédszoba, erkély gyönyörű kilátással, villanyvilágítás, havi 92 K. Szentgyörgyi-villa, Rastocine.

Kiadó egy elegánsan butorozott tengerre nyíló szoba villanyvilágítással és esetleg fürdőhasználattal Via Pomerio 7. III. em. 9.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12, II. em.

Telefon 11-89.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Via del Pomerio 26. sz. alatt (a volt Balaton vendéglő helyiségében) „Riviera kávéházamat“ megnyitottam. Mindenféle szórakoztató eszközök, bel- és külföldi lapok és első minőségű kávéházi italok állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Minél számosabb látogatást kér

Konrad Ferenc

a „Mercur“ kávéház volt tulajdonosa.

«Hungária» szálló és étterem

Fiume, Viale Deák.

lzetes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. - Polgári árak. - Kitűnő kiszolgálás. - Olcsó havi penzió. - - Jutányos és szigorúan tiszta nappali és hónapos szobák. - Szives pártfogást kér

Pusnik F.

A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

Buffett Bellevue

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szives pártfogást kér

SZIRMAI GYŐZÖNÉ

Az Orient kávéházban

(Piazza del Commercio) naponta

bécsi női zenekar

Kezdeté este 7 órakor.

!! Szabad bemenet. !!

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. Fiume legújabb szállodája. - 50 modernül berendezett szobával. - Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. - Lift. - Fürdők.

Tulajdonos LINENBERGER S.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker süttőpora á 2 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora á 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanilincukra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crême vaníliazására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon.

Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák“ szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Varieté-Hotel Susák.

Estéknként elsőrendű varieté-előadások.

Kezdeté féltíz órakor. Beléptidij 1 korona.

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

„ANGOL KIRÁLY“-hoz címzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

Fizessen elő „A Tengerpart“-ra!

„A Tengerpart“ ujév napján kilencedik évfolyamába lépett.

Fiumének első állandó magyar napilapja ime közeledik fenállásának *első évtizedéhez*. S a mily mértékben nő e lap mögött a befutott idő, oly mértékben izmosodik, erősödik s halad előre Fiume magyarságának szeretetében „A Tengerpart“. Bizonyítéka ez annak, hogy „A Tengerpart“ *eddigi irányával, mindenkitől független politikájával s bő hírszolgálatával* úgy az ország mint Fiume magyar olvasóközönségének meglegedését vivta ki. Ez a szeretetteljes jóindulat arra biztat bennünket, hogy fokozott munkával s lapunk tartalmának állandó gazdagításával közönségünk támogatását és elismerését fokozottabb mértékben kérde-meljük. *Jelentékeny anyagi áldozatok árán biztosítottuk magunknak több tekintélyes fővárosi tárcairó és a fiumei gazdasági és kulturális viszonyokat alaposan ismerő, kiváló cikkírók közreműködését, közölni fogjuk január 15.-étől kezdve a budapesti és bécsi tőzsde mindennapi árfolyamait, tovább fejlesztjük helyi és környékbeli hírszolgálatunkat és a sport és művészet terén is értékes új erőkkel gazdagítjuk munkatársaink sorait.* Mindez szükségessé teszi, hogy fokozatosan áttérjünk a hat oldalú lapról az *állandó nyolc oldalas terjedelempre*, hogy a mi részünkről további áldozatkészséggel, «A Tengerpart»-nak szünet nélküli fejlesztésével s nagyobbításával rójuk le hálánkatközönségünk iránt.

»A Tengerpart« előfizetési ára a rohamosan emelkedő előállítási költségek dacára a régi marad:
Egy évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyedévre 6 kor., egy óra 2 kor.

Tisztviselők fél áron kapják „A Tengerpart“-ot. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.

A leghasznosabb könyv:

Kogutowitz

Teljes Földrajzi és Történelmi Atlasza.

Ára diszes vászon kötésben K 25, félbör-
kötésben pedig K. 30.

Megrendelhető

„A Tengerpart“ kiadóhivatalában Gradinata
del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. em.

130 fő és 80 melléktérképet tartalmaz, melyeknek majdnem mindegyike **8 színben van nyomva** s az **egyedüli a nagy közönség igényeit mindenben kielégítő atlasz**, mely geográfiailag az **egész világot felöleli**, történelmi térképei pedig **a magyar és világtörténelem minden egyes korszakáról pontos és megbízható tájékozást nyújtanak.**

Egyedüli minden izében magyar atlasz, mely **hazánkat 35 térképen** s a Balkán államokat **8 térképen** a legnagyobb részletességgel tünteti fel.

Wellmann Testvérek

Telefon 1215. - FIUME. - Telefon 1216.

— Via Giovanni Simonetti 1. szám. —

Ajánlják nagy raktárukat házi és konyhaberendezési tárgyokban. — Berndorfi tiszta nikkell, — tiszta alumínium, — bádogzománc- és öntött zománcedényekben, balance és tizedes mérlegekben stb. — Takaréktűzhelyek és kályhák, ellenzők, kályhalemezek, széntartók és kályha felszerelések. — Mindennemű szerszámok.

Szolid kiszolgálás.

Legolcsóbb árak.

■ ■ ■ ■ ■ Ritka alkalom! ■ ■ ■ ■ ■

Végeladás

Steinmann Ignác Corso 14. sz. alatti

készruha-üzletében

ahol az összes áruk gyári

árakon kerülnek eladásra.

Szabott árak.

Szabott árak.

■ ■ ■ ■ ■ Ritka alkalom! ■ ■ ■ ■ ■